

ДО: ВИСШИЯ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

СТ А Н О В И Щ Е

От:

Адв. **Явор Валентинов Харизанов** от адвокатско дружество „Харизанов и Панчева“, със седалище и адрес на дружеството: Адрес: 1111; област: София; община: Столична; град: София; ул. "Николай Коперник" № 27 - 29, офис. 8.

Относно:

Проект на Наредба за изменение на Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения

Уважаеми колеги,

На сайта на Висшия адвокатски съвет е публикуван за обсъждане проект на Наредба за изменение на Наредба № 1 от 09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения (Заповед № 22 от 30.04.2018 г.). Молим да бъдат обсъдени и евентуални промени в Наредбата, касаещи услугите свързани с Търговския регистър - чл. 6, т. 9.

В тази връзка, представяме три алтернативно поставени предложения (за които ще изложим еднакви мотиви), като считаме, че въвеждането на която и да е от промените би имала положителен резултат:

1. **§ Създава се нов чл. 6а със следното съдържание: „Когато услугите по чл. 6, т. 9 се извършват по електронен път, минималното възнаграждение е в размер не по-нисък от 50 на сто от предвиденото.“**

Така предложената промяна въвежда подхода, възприет по отношение на държавните такси, които се събират от Агенция по вписвания. Подаването на заявление по електронен път значително улеснява извършването на този вид услуги. По този начин биха се запазили сегашните минимални възнаграждения, но в същото време адвокатурата ще има възможност адекватно да отговори на нуждите на дребния бизнес и да се предпази от множеството странични за адвокатурата лица, които в момента имат възможност да окупират този вид услуги благодарение на високата си техническа подготовка.

2. **§ (*). Член 6, т. 9 се изменя така:**

9. за учредяване, регистриране и вписване на промени в съответния регистър на:

- а) едноличен търговец - 150 лв.;
- б) събирателно дружество - 180 лв.;
- в) командитно дружество - 200 лв.;
- г) **дружество с ограничена отговорност - не по малко от възнаграждението за ЕТ.;**
- д) акционерно дружество - 600 лв.;
- е) кооперативно сдружение - 400 лв.;

- ж) жилищностроителна кооперация - 250 лв.;
- з) фондации и сдружения с нестопанска цел - 400 лв.;
- и) за преобразуване на търговско дружество по реда на глава шестнадесета от Търговския закон, предвидените в букви "б" - "д" възнаграждения се увеличават с 50 на сто;
- „й“ (нова) за извършване на промени по партида на търговец в Търговския регистър – не по малко от ½ от предвиденото възнаграждение за учредяване, регистриране и вписване.**

Промените са единствено в т. „г“, като е добавена нова точка „й“.

3. Третото алтернативно предложение е пълната отмяна на чл. 6, т. 9:

§ (*). Член 6, т. 9 се отменя.

Мотивите ни за предложените промени са както следва:

МОТИВИ

към проект на Наредба за изменение на Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения

Съгласно чл. 2, ал. 1 от Закона за адвокатурата, адвокатската професия се осъществява в съответствие с принципите на независимост, изключителност, самоуправление и самоиздръжка. Принципът за изключителност предполага, че извършваната от адвокатите дейност е специфична дейност, която може и трябва да се извършва единствено от лица, имащи качеството „адвокат“. Това е дейност, която изисква високи професионални и нравствени качества и затова тази дейност се извършва изключително от лица със съответното юридическо образование, които са вписани в някоя от адвокатските колегии.

Минималните размери на адвокатските възнаграждения за регистрация на ЕТ, ООД и ЕООД имат стратегическо значение за създаването на отношения адвокат-клиент. Услугата по регистрация на търговско дружество е често първата услуга, за която бъдещият бизнес търси адвокатска помощ. Едновременно с това, регистърните производства представляват огромна пазарна ниша, напълно съизмерима със съдебните и изпълнителните такива. В тази връзка, не е учудващо, че много колеги са организирали практиката си към услугите на Агенция по вписвания и на практика не влизат в съдебна зала.

Действащата сега редакция на разпоредбата на чл. 6, т. 9, буква „г“ от Наредба № 1 не гарантира защитата на интересите на адвокатурата. Причина за това е обстоятелството, че множество лица, които не са адвокати (търговски дружества, счетоводители; предприемачи; неписани в адвокатските колегии юристи) предлагат услугата „Регистрация на фирма“ на цени много по-ниски от предвидените в Наредба № 1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения. В много случаи, тези „предприемачи“ (както ще ги наричаме по-нататък в изложението) рекламират тези услуги и то с рекламни бюджети от стотици лв. дневно. Допълнително следва да се отбележи, че много от тях работят изцяло по електронен път и рекламират услугите си във всички населени места. Това им създава допълнителни пазарни

предимства в сравнение с адвокатите, които не само нямат право да рекламират дейността си, но и в повечето случаи работят изцяло на локален принцип.

Наличието на такива странични за адвокатската професия участници в пазара ни дава повод да приемем, че липсва принципа за „изключителност“ по отношение на този тип услуги. Те не се предлагат изключително от лица с качеството „адвокат“, а от всякакви лица, които ползват експертизата на юристи (но не задължително адвокати), за да предоставят качествена услуга. На практика предприемачите обслужват главно дребния бизнес, но чрез тази регистърна услуга те трупат големи бази с клиенти, които макар и дребни, имат потенциала да се развият. Голяма част от тези нови фирми остават с впечатлението, че не им е нужен адвокат.

Считаме, че има опасност адвокатурата постепенно да бъде изместена от мястото си на обичайно предоставяща този вид услуги. Интензивната реклама и ниската цена привличат бъдещите търговци към тези предприемачи, които впоследствие им предлагат различни пакети от услуги – отново по съществуващото си юридическо: регистрация по ЗЗЛД, изготвяне на договори, декларации, публикуване на финансови отчети и др. В тази връзка, редица сигнали бяха депозирани в различните адвокатски колегии и въпреки действията на дисциплинарните органи, все още няма индикации за глобално справяне с проблема.

Поради гореизложеното, ние считаме че сегашната редакция на разпоредбата *чл. 6, т. 9, буква „г“ от Наредба № 1* представлява препятствие за всеки квалифициран адвокат да предлага на стартиращия бизнес услугата „Регистрация на ООД или ЕООД“ на същите цени, на които тя се предлага от неадвокати. Разпоредбата има пряк негативен ефект и върху отношенията на действащите адвокати с техните клиенти, които безспорно отбелязват множеството рекламни кампании на предприемачите и сравняват рекламираната цена с тази, която им предлага техният адвокат.

Следва също да се отбележи, че евентуална промяна или отмяна на разпоредбата не би ошетила колегите, които работят с опитни и състоятелни търговци и оценяват високо труда си, тъй като за тях е в сила принципа за свободата на договаряне, а дори да бъде снижен минимумът, той по никакъв начин няма да обвързва тези колеги. В същото време, в случаите когато регистрацията представлява чисто формален процес, адвокатурата следва да може да отговори с достъпна цена и за дребния бизнес.

Допълнително следва да бъдат отбелязани още няколко важни фактора.

а/ Развитие на Интернет и технологиите. В Интернет лесно могат да бъдат намерени съответните бланки на документи за регистрация на дружество с ограничена отговорност, както и информация за необходимите действия, които бъдещият търговец следва да извърши, за да регистрира фирмата си. Уеб-сайтът на Агенция по вписвания предоставя пълни и подробни указания какви стъпки следва да бъдат изпълнени за регистрация на фирма. Всичко това подтиква предприемачите (особено младите) да регистрират сами дружествата си.

б/ Чл. 22, ал. 5 от Закона за търговския регистър – в сила от 2012 г. Съгласно тази разпоредба, длъжностното лице по регистрацията дава указания на заявителя за отстраняване на нередовността, когато към заявлението не са приложени всички документи, които се изискват по закон. На практика, клиентите са наясно че дори да има грешка в изтеглената от Интернет бланка, длъжностното лице ще даде съответно възможност за отстраняване на грешката.

в/ Статистическите данни, които Агенция по вписвания ежегодно изнася. Те показват, че над 3/4 от регистрираните нови дружества с ограничена отговорност, са еднолични. Тези бъдещи търговци считат, че тъй като са сами, те нямат нужда от адвокат. Процедурата за тях е значително улеснена поради липсата на договаряне с друго лице в условията на съдружие.

Всичко това предполага едно убеждение у клиентите ни, че може да се работи с бланки и малко са случаите, при които това убеждение се опровергава.

г/ **Сегашната редакция на чл. 6, т. 9, буква „г“ от Наредба № 1, е крайно остаряла.** Този текст идва от времето, когато дружествата се регистрираха в окръжните съдилища. Във вр. с регистрацията се образуваше фирмено дело, а законът предвиждаше и регистрация в Регистър БУЛСТАТ. Колегите адвокати следваше да посетят съответните гишета в съда поне 2 пъти, за да довършат процедурата, а достъпът на клиентите до съответните бланки и информация бе много по-ограничен. Към 2018 г., при наличието на електронен Търговски регистър с възможност за заявяване на вписване по електронен път, процедурата по регистрацията на едно ЕООД е значително улеснена. На практика електронният подпис обезсмисля ходенето до гишетата на съответните окръжни съдилища, а регистрацията в регистър БУЛСТАТ напълно отпадна.

д/ **В Наредбата действително има явно противоречие.** Настоящата минимална цена за регистрация на дружество с ограничена отговорност е еквивалентна на цената за услуги, които са тройно и петорно по-сложни и трудоемки: водене на неоценяем иск; процесуално представителство с интерес до 1000 лв.; обжалване на действията на ЧСИ – всичките с минимум в размер на 300 лв.

е/ На последно място, но много важно: регистрация на едно дружество представлява **краткосрочен ангажимент, при който липсва осезаем риск**, какъвто съществува в съдебните процедури. Услугите, свързани с регистрацията на ООД не натоварват адвокатите с особено голяма отговорност. Длъжностните лица по регистрацията се произнасят в двудневен срок, а дори адвокатът да е допуснал грешка, вредите за клиента са несъизмерими с евентуална грешка в съдебния процес при условията на състезателно начало.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Причините за това все повече предприемачи да се захващат с предоставянето на услуги по регистрация на фирми са няколко:

- Услугата не изисква особено голяма ангажираност и юридическа подготовка;
- Търсенето е голямо (само през м. Януари 2018 г. Търговският регистър е приел 4291 заявления за регистрация на ЕООД и 987 за ООД);
- Конкуренцията в лицето на адвокатурата е силно ограничена при наличието на разпоредбата на чл. 6, т. 9, буква „г“ от Наредба № 1 и забраната за реклама на адвокатските услуги.

С оглед всичко изложено, въпреки ясният си положителен замисъл, разпоредбата на чл. 6, т. 9, буква „г“ от Наредба № 1 има негативен икономически ефект върху адвокатурата. Отделно считаме, че този негативен ефект се прехвърля и върху гражданите, тъй като избирайки тези предприемачи пред действащите адвокати, се ограничава техният достъп до квалифицирани правни услуги.

Органите на адвокатурата следва да направят необходимото за защита на интересите на действащите адвокати. Усилията, които бяха вложени в тази насока през последните 2 години и практиката показват, че тези предприемачи трудно могат да бъдат ограничени. Големият им брой, затрудненият достъп до информация за самите тях и нормативните пречки, свързани с ангажиране на отговорността им (поради това, че не са адвокати) са само част от проблемите. С оглед това, считаме че разпоредбата на чл. 6, т. 9 следва да се преразгледа като се приложи един от изброените по-горе 3 алтернативни подхода:

- Отмяна на целия чл. 6, т. 9;
- Намаляване на минималните възнаграждения за определени услуги, свързани с регистрация и вписване на промени по партидата на дружества с огр. отговорност.
- Възможност за намаляване на минималното възнаграждение, когато услугата се предоставя по електронен път.

В условия, при които липсва принципа за изключителност, адвокатите следва да имат равен старт с другите лица, които предлагат този вид услуги и това е тяхно конституционно право. В тази връзка, дори да не приеме предложените с настоящото становище промени, молим ВАдвС да се запознае с обстоятелствата и да обсъди възможните действия, с които да се постигне трайно решение.

Дата: _____

С уважение: _____

Адв. Я. Харизанов